

"EDINOST"

izhaja po trikrat na teden v šestih izdajah ob torkih, četrtnih in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 8. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . . . 2.00, izven Avstrije f. 1.40 za tri mesece . . . 5.00, za pol leta . . . 10.00, za vse leto . . . 18.00. Na naročbe brez priložene naročnine se ne jemlje ozir.

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 20 nč., izven Trsta po 25 nč. Sobotno večerno izdanje v Trstu 4 nč., izven Trsta 5 nč.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglaš se računa po tarifu v petiti; za naslove z dobelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana osmrtnice in javnozahvale, domači oglasi itd. se računajo po ugodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredniku: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, kar nefrankovano se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upraviteljsko uradno pisarno: ulica hit. 3, II. nadst. Odpriete reklamacije so prosto poštnine.

"Edinosti" je mes. 17.

Z novim letom poslali smo naš list na ogled več osebam, katere so nam bile priporočane od naših gg. naročnikov. V nadi, da večina prvih pristopi krogu naročnikov našega lista, ki je najcenejši 6krat na teden izhajajoči slovenski list in ki se točno bavi z navedenimi, narodno-gospodarskimi in političnimi vprašanji, prinašajoč v podlistku lepe izvirne in prevedene povesti, prosimo one, ki nečejo vsprejeti našega lista, naj blagovolje na ogled poslano številko takoj vrniti, da se bomo znali ravnati glede daljnega pošiljanja. One častite osebe pa, ki se hočejo naročiti na naš list, prosimo, da prej ko mogoče pošljejo na upravništvo saj četrtletno ali mesečno naročnino. Cene razvidne so na delu lista.

Uredništvo.

Upravništvo.

Kaj sedaj?

II.

Dá: Kaj sedaj? To vprašanje zanimlje danes ves svet in v prvi vrsti pa nas primorske Slovence, ob koje bje neposredno vihar političke in narodne zbesnelosti. A ne le nas Slovence zanimlje to vprašanje, ampak zanimati mora še posebno tudi slavno vladno. Uprav za to poslednjo je postalo to vprašanje naravnost akutno, kajti stvari so se razvile do one točke, ob kateri bi bilo pregrešno vsako prikrivanje in olepšavanje — in bilo to na ljubo celó takemu parlamentarnemu zistemu, ki nosi zveneče ime koalicije.

Kaj to, da bi bil v nevarnosti le ugled slučajno aktualnega zistema, ali da govorimo določneje: sedanje vlade? Ali potem, kar se je dogodilo v Istri zadnje dni, ne trpi velike škode le avtoriteta vlade, ampak tudi avtoriteta in ugled države? Kakor hitro pa je prišlo v kateri koli pokrajini do te nevarne točke v razvoju političkega življenja, tedaj morajo odstopiti absolutno vsi oziri na stare tradicije, na parlamentarne zveze in na staro — ljubezen.

In da smo v Istri dospeli do te nevarne točke, o tem je danes prepričan sleherni politični otrok: danes se ne zgražamo nad odnošaji istrskimi le mi Slovani, ki smo interresovani pri tem procesu, ampak izbruhli divje strasti, političke zbesnelosti in drzne upornosti proti sleherni avtoriteti od strani brezvestne in izdajalske klike, vzredivše se ob tradicijonelnih in staroznanih dobrodušnosti avstrijski, presenetili so celó drugorodne naše nasprotnike tako, da so danes kar obmolknili vsi tisti znani zagovorniki in prijatelji te istrske klike ter da celó nemški liberalci, sicer toli tesno spojeni s to istrsko kliko po vzajemnosti židovsko-liberalnih in slavofobnih interesov, ne morejo drugače, nego da v očetovalskoskrbnem in dobrohotno-žalostnem tonu vsklikajo z Dunaja doli: Za božjo voljo, kaj ste storili!

Vemo sicer, — abotno bi bilo, ako bi si hoteli domisljati kaj takega —, da teh

dunajskih borzifancev ni niti najmanje preplašila okolnost da se je istrska klika na toli drzen način pregrešila na svetih pravicah primorskih Slovanov, da se je pregrešila proti najjednostavnejšim pojmom o pravičnosti, ampak, da sta jih prešinila strah in groza v prvi vrsti le zato, ker se bojé, da po takih divjih izbruhih političke razbrzdanosti mora prodreti spoznanje o neizogibni potrebi temeljitega preobrata v zistemu naše primorske politike ter da iz takega spoznanja utegrejo in morajo priti v nevarnost oni in isti s slavofobnostjo identični židovsko-liberalni interesi, kateri interesi so se gojili in povspeševali dosedaj na škodo javnega blaga in javne političke in gospodarske morale.

Ali, da povemo na kratko: ne ljubezen do pravice, ampak gola skrb za svojo lastno korist, in strah pred morebitnim spoznanjem in — preobratom v zistemu, sili dunajske nemško-liberalne mogočneže, da sware in karajo svoje istrske prijatelje. A ravno iz tega vzroka, ker poznamo genesis (postanek) židovsko liberalnih skrbí, sodimo, da je skrajnopotreben tak preobrat in da se odločilni krogi nikakor ne morejo več izogibati akutnemu vprašanju: „Kaj sedaj?“ Kajti v tem soglašajo menda vsi pravi prijatelji te države avstrijske, da za vladno avstrijsko morajo biti odločilni oziri, dijame-tralno nasprotni željam in poželjenju židovskega liberalizma. Ako dunajski prijatelji naše istrske klike v strahu trepečejo pred spoznanjem in preobratom, potem moramo mi vsi le želeli, da pride do tega spoznanja prej ko prej in po tem tudi do — preobrata.

Razmotrujmo nekoliko, ali je in koliko nade do takega spoznanja in preobrata? Mi smo gotovo vzvišeni nad sumom neopravičene optimizma: človeku, ki je bil že tolikokrat prevarjen v svojih nadah, je pač težko verovati v boljšo bodočnost. In vendar sodimo, da so poslednji istrski dogodki odprli marsikomu oči — tudi gospodom na Dunaju! V tem pogledu je simptomatične važnosti članek, s kojim je presenetila svet oficijozna „Presse“, to je oni list, o katerem je znano, da služi vsakodobni vladi in vsakodobnemu zistemu v Avstriji. In ako je res, da se oficijozni časnikarji odlikujejo jedino s tem, da jim prepričanje prihaja od zgoraj doli, ako je torej tako, kakor si domnevamo mi — da je omenjeni članek prišel v svet na ukaz došel od zgoraj — potem bi morali soditi po tem članku o prodirajočem spoznanju: da je mera polna — istrskih krivic.

Članek v oficijozni „Pressi“ se nam nikakor ne vidi važen po tem, ker nam je morda povedal kaj novega, ampak simptomatičen je veliko bolj zato, ker dosedaj nismo bili vajeni, da bite vrste listi tako brez ovinkov govorili — resnico.

Kar je povedala stara „Preša“, to isto propovedujemo mi že leta in leta — gluhim

— No, tedaj molite! To je zadnji hip življenja vašega!!

— Dekurio, si mar ob pamet? Kaj vendar nameravaš?

— Kaj nameravam? Iztrebiti hočem iz romanskega naroda roparje, tolovaje, morilce in požigalce! Malovredneži! Ne slave, sramoto ste pribavili našem orožju! Mesto da bi se junaško borili v prostem, poštemem boju, davila si, nesramna drhal, žene in otroke! V tem ko so naši staroslavni junaki neustrašeno stali pred topovi ter junaško zrlí smrti v obraz, napadate vi, kakor divjaki, hiše in stanovanja mirno spečih! Zbrisati hočem vas iz vrst našega ljudstva. Na koleni, malovredneži! Angelj smrti stoji pred vami. Molite!!

Kakor bi se zemlja stresla, tako zabobne

ušesom. Grozna in odurna je slika, koja je načrtal omenjeni list o oni laški stranki istrski, katero stranko so vse dosedanje avstrijske vlade kar obsipale z dobrotami in koja sedaj v zahvalo ne le tepta z nogami temeljna določila avstrijske ustave ter na skrajnoizvivalen način protestuje proti vsakršnemu pozdravu od strani vlade, ampak ki insultuje vladno avstrijsko in tira v blato tudi avtoriteto države s tem, da v javni seji zasmehuje zastopnika ter ga v veliko veselje surove svojati na galeriji podi iz zbornice. O dá, tisti „fuori!“, kojega je zaklicala italijanska večina deželnege zbora istrskega vladnemu zastopniku in zajedno cesarjevemu namestniku, tisti „fuori!“ ostane večno nepozaben v našem spominu, zajedno pa je tudi glasen memento odločilnim krogom — da tako ne smemo dalje!!

Nič novega nam ni povedal oficijozni list glede na kakovost naših narodnih nasprotnikov v Istri — novo pri vsem tem je le to, da je v imenu svojih pokroviteljev priznal pred vsem svetom to isto, kar opazujemo mi žalostjo v srcu že toliko časa: da je večina deželnege zbora istrskega brutalna in nasilna proti slovenski večini prebivalstva; da ista večina bje v obraz najjednostavnejšim zahtevam pravice in pravičnosti: da prireja sistematična izživljanja in nečastne prizore, da zlorablja italijanski jezik za izražanja parlamentarne razuzdanosti, narodne sebičnosti in kričeke krivičnosti; in slednjič: da sistematično izpodkopa je vsako avtoriteto!!

Vse to je povedal oficijozni list na svečan način in menda — tako si moramo misliti — v popolni zavesti o tem, kar piše.

Jedna polovica naše dvojne želje se je torej izpolnila: *čladni krogi so pripoznali, da poznajo srce in obiste tej naši istrsko-laški gospodi — spoznanje je torej tu!*

Ali sedaj nastaja drugo, za nas veliko važnejše vprašanje: ali se bodo izvajale posledice iz tega spoznanja? Ali nastopi preobrat, kakoršnega zahteva železno logiko to nastopivše spoznanje? Ali dobimo primeren odgovor na vprašanje: Kaj sedaj?

To so važna dalekosežna vprašanja — in odgovor na ta vprašanja je odločen za bodoči razvoj stvari. In vendar: kakó kratek in jednostaven je za nas ta odgovor!

Na vprašanje „Kaj sedaj?“ ne vemo drugega odgovora, nego: da naj na mesto brutalnosti in nasilstva o katerem toži „Presse“, stopi jednaka pravica za vse, poznani istrski klik je ne le zaklicati, ampak tudi dokazati z dejanji, da jej ni dovoljeno biti s pestjo v obraz „pravici in pravičnosti“ glede na slovansko večino prebivalstva, prisiliti jo to kliko do spoštovanja do temeljnih določil avstrijske ustave, katera določila ne dopuščajo orgij „parlamentariške razuzdanosti“ in „kri-

te besede. Dekurio pa je kakor plameneči kerub, kojega je poslal Bog, da iztrebi grešno ljudstvo s površja zemlje. Strmeči in okameneli stoje Vlasi krog njega. Ženska drhal pa zbeži vrisče in obupno vpíjoč izpred oken. Numa naglo potegne iz nedrija samokres in skoči k sodu, v katerem je bil smodnik. Kakor rjoveči levi planejo Vlasi nanj, a — — — prepoznal!

Trenutek le sliši se obupni vskrik — — — zemlja se strse — — — strašen pok in resk omaja skale — — —

V orjaškem, proti nebu vskipevšem plamenu vidijo prestrašeni prebivalci plavati raztreskana človeška trupla mej kamenjem in gorečimi bruni . . .

Globoko razorana rupa ostala je na onem mestu, kjer je prej bilo Dekurijevo stanovanje — — —

čeče krivičnosti“ na škodo sodeželanov slovanske narodnosti; osobito jej je zabiti, da so ta gospoda avstrijski državljani z enakimi pravicami in enakimi dolžnostmi, in izbiti jim je enkrat za vselej iz glave domnevanje, kakor da so oni država v državi! Skratka: izvesti je tudi v Istri določila državnih osnovnih zakonov do skrajnih njihovih posledic, kolikor se dostaje narodne in političke jednako-pravnosti, to pa tem bolj, ker so oni, koje smatra ta istrska klika političko in narodno brezpravnimi — najlojalnejši državljani!!

Vprašanje „Kaj sedaj?“ po takem nikakor ni tako komplikovano, kakor mislijo nekaterniki, ampak jako jednostavno je, saj je odgovor na to vprašanje izražen v — obstojećih zakonih. Spoznanju — kakor je izraženo v „Presse“ — naj se še pridruži dobra volja in primerna strogost nasproti upornim življenj, in kakor bi trenil bode v Istri konec parlamentarne razuzdanosti, narodnemu nasilju in — žaljenju državne avtoritete.

Tu imate odgovor na vprašanje „Kaj sedaj?“

Zemljiški davek in revizija zemljiško-davčnega katastra.

II.

V prvem članku smo povedali, kako omejena bode naloga deželnim komisijam za pregled zemljiško-davčnega katastra. Te komisije utegrejo odpraviti nekatere krivice v posebno kričečih posamičnih slučajih, ali tega, kar si res želijo kmetovalci — preosnove zistema za obdačevanje zemljišč — nam ni pričakovati.

Torej že z ozirom na glavno stvar, na jedro tega velicega gospodarsko-socijalnega vprašanja, oziroma na namen, prisojen tem komisijam, se ne moremo navduševati za iste; češki poslanci pa so se upirali dotičnemu zakonu tudi iz formalnih razlogov, to je, protivili so se tudi načinu, po katerem se sestavijo komisije za pregledovanje zemljiško-davčnega katastra.

Da čujemo!

Poslanec Tekly je rekel pri dotični razpravi v seji poslanske zbornice dne 18. decembra 1894 med ostalim nastopno:

„Naloga je tej visoki zbornici, da preiskuje, ali je zakonski načrt, zadevajoč pregled zemljiško-davčnega katastra, sposoben v to, da vstreže željam, izraženim se strani plačevalcev zemljiškega davka. Iskreno obžalovaje moram naglasiti, da zakonski načrt, zadevajoč pregled zemljiško-davčnega katastra, v besedilu, kakor se je predložil visoki zbornici, ni sposoben za to, da bi odpravil nerazmerja v postavkah o čistem do-

— — — Krasno žaré vzdiguje se solnce na vzhodu ter se smehlja je pomika po nebesnem boku — — — — — Z dreves padajo zadnji listi . . .

— — — — — Od trinajstih udov Bárdyjeve obitelji živel ni več nobeden — — —

Pero se trese v roki moje, srce se mi krči — — — — —

Želim, da bi bilo vse to izmišljeno in da bi spomin krvavih obrazov, koji mi vedno plavajo pred očmi, bil le senca bolestnih sanj.

Oh, da bi vam vendar mogel reči: Ne verujte mi in ne trepetajte, to vse so le sanje in ko se vzbudimo, razprše se strahovite podobe, ki so nas plašile . . .!

(Konec.)

PODLISTEK.

27

Bárdyjeva obitelj.

Prigodba iz leta 1848—49.

Poslovenil I. v. Kurat.

— Dobro tedaj! — reče Numa; približa se mirno k postelji, sede na njen rob in odgrne krvavi, blede glavi. Pogled na nji pretrse mu srce.

— Kam pa ste deli njuni trupli?

— Razsekali smo ji in kose raztrosili po cesti.

Dekurijevo ošrče krči se vedno bolj.

— Ste-li že molili danes? — praša jih po dolgem prenehljaji in strašno spremenjenim glasom.

— Ne še, Dekurio! Ali kaj naj pomeni vse to? — pristavi Luzuj nestrpno.

trda in pogreško glede na uvrščenje v posredno razreda dobrotnosti, da torej ni pošten, da bi mogel ustreči željam kmetovalcev.

Naši kmetovalci, brez razlike, v kateri razred spadajo, soglašajo v trditvi, da so današnje gospodarske razmere veliko neugodnejše nego so bile za dobo uravnave zemljiškega davka. Razlika se kaže posebej v diferenci pri žitnih cenah. Današnje cene žitu so za 30 do 50 odstotkov nižje, nego so bile za časa uravnave zemljiškega davka; nasprotno pa se je podražilo delo za 30 in celo 50 odstotkov. Posledica temu je, da so se prihodki kmetovalcev pri današnjih razmerah jako zmanjšali. Radi tega je čisto pravična in opravičena zahteva naših kmetovalcev, da se katastralni čisti donesek spravi v soglasje z najnižjim resničnim doneskom.

Sedaj nastaja vprašanje, da-li bode s predloženjem zakonskega načrta, zadevajočega pregled zemljiško-davčnega katastra, ustrezno temu minimalnemu zahtevanju naših kmetovalcev? Na to vprašanje moram obžalovaje odgovoriti, da po besedilu tega zakonskega načrta ni vladi namen, da bi današnji čisti donesek spravila v soglasje z veliko večim katastralnim čistim doneskom.

To svojo trditev opravičuje poslanec Tekly z dejstvom, da vlada nikakor ne nameruje v novi dognati naturalni kosmati dohodek nasadov in naturalnih potrebščin, kakor tudi ne nameruje predelati razrednih tarifov gledé na razne činitelje, ki uplivajo na denarni čisti donesek.

Deželnim komisijam je sicer namen, da odpravijo nerazmerja v tarifnih postavkah in pogreške glede na uvrščenje v dotične razrede dobrotnosti in plodnosti, toda ti popravki ne bodo odvisni od reklamacij davkoplačevalcev, kar bi bilo jedino pravo, ampak od evidenčnih uradnikov.

Ako bi hoteli, da se res odpravijo vsi omenjeni pogreški in nedostatk, potem bi se morala vsa pripravljavna dela za pregled izročiti okrajnim cenilnim komisijam. Le take komisije bi se mogle na lici mesta prepričati o pogreških prejšnjih cenitev. Umestno bi bilo tudi, da bi davkoplačevalci imeli pripravljen seznam pogreškov, ki jih bodo česar bi bilo želeli, da dobe isti pravico do reklamacij.

To je glavni zmisel govora posl. Tekly-a in v tem zmislu stavlja je tudi primerno resolucijo.

Preidimo k govoru poslanca Adameka.

Sklicuje se na dejstvo, da je finančni minister dr. Plener pripoznal v svojem govoru, da tu ne gre za resnično preosnovo zemljiškega davka, ampak le za to, da se odpravijo najbolj kričeči, vladi že znani slučaji neenakomernosti ucenitve, ter da se je vlada že s tem približala željam kmetovalcev, da je obljubila znižanje zemljiškega davka za 10%. povodom preosnove davkov, rekel je poslanec Adamek, da je znižanje zemljiškega davka sicer pomembno pri sedanjem slabem položaju kmetovalcev, aji še bolje bi bilo, ako bi Njegova ekselence predložil popolno bilanco o obremenjenjih in razbremenjenjih, koje domese kmetovalcem preosnova davkov. In ta bilanca bi utegnila pokazati, da preosnova davkov ne prinese olajšav, ampak še večje obremenjenje. Saj kmetovalci ne prosijo, da bi se jim nezasluzeno znižal davek, ampak zahtevajo po vsej pravici, da se pregleda davek primerno spremembam, nastalim v gospodarskem proizvodjanju od zadnje uravne zemljiškega davka sem, oziroma, da se zniža glavna svota zemljiškega davka na podlagi odmerjenja katastralnega čistega doneska. Tu ne gre torej za kako neopravičeno ali neosnovano znižanje zemljiškega davka, ampak za znižanje istega primerno spremenjenim doneskom zemljišč.

Na to se je obrnil govornik k sestavi deželnih komisij za pregled katastra. Te komisije ne bodo dobivale materiala od organov, kateri se lahko prepričajo na licu mesta, ampak od vladnih komisarjev. In kaj to pomeni, dokazuje govornik z drastičnimi vzgledi iz dobe uravnave zemljiškega davka, ko so vladni organi po takozvani „dodatni reviziji“ popolnoma premaknili podlago za pravično razdelitev zemljiškega davka, kakor so jo bile ustvarile okrajne cenilne komisije.

In ker so se cenitve takrat dovršile na tak način — ponovno klasifikovanje vršilo se je čisto raz voze drdajočih železniških vlakov —, se ni čuditi, da je bilo to delo polno neenakomernosti in krivic.

V letu 1881 so se zasnovale reklamacijske komisije za izvršenje reklamacijskega postopanja. Tudi takrat se je bil hud boj za načelo samocenitve, to je za vprašanje, ali naj se sestavijo te komisije po večini iz samostojnih življev, ali pa naj imajo izrecno fiskalni značaj. Takrat že je padlo načelo samocenitve in tako so se odprla vrata fiskalni samovolji. Govornik navaja iz lastne skušnje — bil je član jedne take komisije —, da so na tisoče reklamacij rešili in odbili v — jedni uri.

Po takem ni bilo drugače mogoče, nego, da je novi kataster poln neenakomernosti in nepravilnosti v cenitvah in zato zahteva že pravica, da se kataster temeljito pregleda. Tega pa ne dosežemo po pregledu kakor si ga misli gospod finančni minister. Po takem pregledu se odpravijo morda posamični kričeči nedostatk, ali o splošnem, pravičnem pregledu ne more biti govora. In pri tem treba pomisliti, da tu ne gre samo za odmerjenje zemljiškega davka, kateri še ni toliko hud tu pa tam, ampak tudi za doklade, ki se opirajo na zemljiški davek.

Govornik izjavlja na podlagi vsega tega, da nikakor ne more pritrditi osnovi deželnih komisij, v katerih bi imeli večino od vlade zavisni življi, ampak za pregled zemljiško-davčnega katastra treba zasnovati take deželne komisije, v katerih bodo imeli večino po deželnem zboru izvoljeni člani.

Politiške vesti.

Program novega ministerstva Ogerskega. V konferenciji liberalne stranke je zagotovil ministerski predsednik, da se novo ministerstvo nikakor ne smatra predstavljem nove smeri, ampak smatra kot svojo glavno nalogo nadaljevati to, kar je ustvarilo prejšnje ministerstvo. Polagalo bode glavno važnost na razvoj ogerske narodne države, vendar hoče ustrezati tudi opravičenim zahtevam državljanov nemadžarske narodnosti. (Aha! Če ni to gola fraza, nastopilo je novo ministertvo vendar le zvoj v tem pogledu novo smer. Sicer si pa nemadžarske narodnosti bore malo belijo lase, kaj hoče in kaj noče to ministertvo, ker je ves svet prepričan, da je od danes do jutri).

Italijanski zmagi v Afriki. Italijani so premagali Abisine pri Koabit in Sinafé. V zlic tem zmagam pa niso Italijani ni jeden sam trenotek varni pred napadi sovražnikov. Najbolji dokaz temu je, da hoče Italija zopet pomnožiti svoje vojne sile v Afriki. Vsakako zahteva ta nesrečna „kolonijalna“ politika ogromnih žrtev, koje bi siromašna Italija lahko veliko koristnejše uporabila — doma.

Različne vesti.

Priznanje. Predsedništvo političnega društva „Edinost“ je prejelo nastopno pismo:

Slavni odbore!

„Hrvatsko-slovenski klub“ na pokrajinskem saboru u Poreču zaključio je na svojem sastanku dne 17. t. mj. o Puli jednoglasno, da podpuno odobrava postupanje odaslanika i članova političkoga društva „Edinost“ na sastanku „zaupnih mož“ dne 29. novembra 1894. u Ljubljani.

U Puli, dne 17. jenara 1894.

Predsjedništvo

„hrvatsko-slovenskoga kluba na pokrajinskom saboru u Poreču.

Predsjednik:

Vjekoslav Spincić.

Nj. Veličanstvo na francoski „Rivieri“.

Iz Mentone poročajo dne 16. t. m.: Cesarica Elizabeta dospela je večer ob 1. uri popoldne s svojim spremstvom semkaj ter se nastanila, kakor lani, v hotelu „Cap Saint Martin“. S početka mislilo se je, da pride Nj. Vel. v Mentono še-le prve dni februarja meseca, kajti stanovanje za Njiju Veličanstvi bilo je najeto od 1. februarja nadalje in cesarica ostala naj bi dotlej v Algiru. Toda izredno stroga zima tamkaj in pa skrajno neugodno vreme vplivala sta na cesarico tako, da je ostavila Algir še pred določeno dobo, spremenivši svoj potovalni

načrt. Cesariciho spremstvo pripoveduje, da je bilo v Algiru od poslednjih dnij decembra meseca naprej vedno jako slabo vreme; padal je dež, mešan s snegom, neprestano vel je silen veter in pogostoma pojavljale so se silne nevihte. Poleg vsega tega bil je je tam nenavaden mrz, proti kateremu ni bilo možno braniti se, ker ni bilo pečij. Iz severa prišedši tuji bili so torej vsi iznenadjeni, kajti, namesto da bi mogli sprehajati se v krasni naravi pod toplim južnim solncem, morali so tičati v mrzlih, nevšečnih sobah. Nj. Vel. cesarica se je pri takih odnošajih seveda odločila, da odpotuje pred določeno dobo. — Nj. Vel. cesar pride v Mentono, — kakor smo že sporočili — početkom februarja meseca; tam ostane 2 do 3 tedne. Potem, ko je cesar odpotoval na Dunaj, vkraja se cesarica v Krf, kjer ostane do konca aprila ali početka maja meseca. Potem se vrne na Dunaj.

Oblitnica goriškega škofa. Dne 22. t. m. bila je 12. obletnica škofovskega posvečenja prevzv. knez nadškofa goriškega, msgr. dr. Ajozija Zorna. V proslavo obletnice bila je v stolni cerkvi slovesna pontifikalna maša.

Komedijaši. O slavnem angleškem glumcu Garricku pripovedujejo, da je imel svoj obraz toliko v oblasti, da se je hkratu na jedno lice jokaj, na drugo smejaj. Garrick je sicer že umrl pred več nego 100 leti, a rod njegovih epigonov še živi in — razgraja po Istri. Dá, ti istrski Garricki delajo vso čast svojemu glumaškemu uzoru: na jedno lice se jočejo, na drugo se smejejo. Na te istrske komedijaše spomnili smo se posebej te dni, ko je bil dr. Trinajstić izvoljen županom pazinskim. Kakor po navadi, kadar se jim prigodi kaj nevšečnega, vrgli so se tudi ob tej priliki v „lutto“ in zapirali so javne lokale v znamenje žalosti, a že par dni potem prirejali so hrupne demonstracije, spreglali konje dvojici italijanskih poslancev, kričali „Evviva“ in slednjč v velikem navdušenju in veselju primorali celo orožnike na „sodelovanje“. Tako je sedaj po vsej Istri: kakor v kalejdoskopu vrste se jok in smeh, tugovanje in rajanje, žalovanje in glasbe, zapiranje lokalov in razsvetljave, tožarenje pri vladi in v isti hip demonstracije proti istej: gospoda se res jočejo in smejejo hkratu, prav kakor pokojni Garrick. In take ljudi naj bi smatrali resnimi? Kako že slove tisti znani rek — pol smeha, pol joka! Za tako vedenje pač ne vemo drugega izraza, nego — komedijaštvo!!

Za družbo sv. Cirila in Metoda se je nabralo med pevci in fušarji v kavarni „Telesco“ 2 gld. 30 nč. — Preostanek nabrane svote v hotelu Europa za pogostitev Rusov 5 gld. 75 nč.

Za podružnico družbe sv. Cirila in Metoda na Greti, oziroma za pokroviteljino Barkovljanske župnije, daroval je g. F. Ščuka 16 stotink, hoteč s tem dopolniti znesek 200 kron, ter je postala tako Barkovljanska župnija pokroviteljica. — Nabralo se je v krčmi „Obrtniškega društva“ v Barkovljah 2 kroni 40 stotink in sicer: da bi bilo vse kamenje lepo 1 krono, da bi vsa kolesa segnjila 1 krono in „da bi vsi dolžniki ga plačali“ 40 stotink. — Nadalje so darovali o priliki Božičnice 1. 1894. po eno krono: Trebec Lucija in Fr. Srebotnjak; po 40 stot.: Segotin Ivanka, Grgič Andrej, Skabar Marija, Gropaje Marija, Prime Franjo, Juritič Štefan, Suebel Helena in Pečenko Vekoslav; po 20 stot.: Poljšak Pavla, Gregorič Ivan, Gropaje Marija, Vihteli Antonija, Kavčič Uršula, Garlande Karla, Simončič Kristjan, Nabergoj Just in Ferfolja Marija; in po 10 stot.: Ješ Josip. Presrečna hvala častitem darovateljem. — O priliki „božičnice“ gg. Borches 40 stot., Majcen 60 stot., Dr. F. R. 1 krono. — Da postane Barkovljanska župnija pokroviteljica daroval je g. Fr. Ščuka 16 stot.; — da postane pevsko društvo „Zarja“ pokrovitelj, nabral je g. Cumer pri pevskem večeru dne 12. t. m. 8 kron 80 stot.

Večne demonstracije. Istrski Lah in Lahoni so zares že pijani kruha. Demonstracije so na dnevnem redu, sedaj tu, sedaj tam, sedaj v Piranu, sedaj v Poreču in slednjč tudi v Pazinu. In kam je obrnena ost vseh teh gnusnih razgrajanj? Seveda neposredno proti slepanskim sodeželanom, posredno pa proti — c. kr. vladi. In teh škandalov ne bode konec, dokler železna, brezobzirna in pravična pest ne pokaže svoje avtoritete.

O najnovejši demonstraciji slove of cijožno poročilo z dne 18. t. m.: „Predsinočnem peljaja sta se dež. poslanca dr. Rizzi in dr. Glezer, prišedša iz Poreča skozi Pazin. Italijanski del prebivalstva priredil jima je ovacijo: ljudje izpregli so konja in vlekli voz po vsem mestu, kričaje „evviva“ na omenjena poslanca in na laške poslance sploh. Ob 7 1/2, uri odpeljala sta se poslanca po železnici v Pulj. Na kolodvoru pozdravili so ju razni meščani z „evviva“-klici. Pri vsej tej demonstraciji ni bilo izgredov. Vrnivši pa se od kolodvora v mesto, vlačila se je po mestu tolpa potepuhov in ženskih, strašno kričeča in tuleča „Abbasso“ in temu podobne klice proti novoizvoljenemu županu in hrvatskemu občinskemu zastopstvu. Orožniki morali so napraviti mir. Aretovali so dva dečaka, ki sta se upirala orožnikom; prijavili so ju okrajnemu sodišču. Potem je bil mir; tudi po noči se mir ni kalil.

Čudno na tem poročilu je le to, da dokler niso posegli vmes orožniki, je demonstriral „italijanski del prebivalstva“, potem pa, ko so orožniki jeli vršiti svojo dolžnost, so demonstrirali le „poulični pobalini in babe“!!! Čudno, zares čudno, tako čudno, da si mi niti ne moremo misliti, da ne bi bilo nikake zveze med demonstracijami „italijanskega dela prebivalstva“ in pa onimi „pobalini in bab“. Mi vsaj nimamo pravega razuma za tako fino razlikovanje, kakor tudi nismo vedeli do sedaj, da je politički in národni čnt pazinskih „bab“ toli razvit, da prireajo demonstracije kar na svojo roko in brez vsakršnega „navdahnjenja“ od koder si bodi!!!

Krokodilove solze. Javili smo že, da je tudi naša „Triesterica“ priobčila članek dunajske „Presse“ o škandalih deželnega zbora istrskega. To je vse prav in lepo in mi bi bili le hvaležni ljubi tovarišici na nje prizadevanju, da se kolikor moči razširi v javnosti stroga obsodba, koja je butnil omenjeni dunajski list v obraz laškimi demonstrantom v zbornici poreški. Toda „Triesterica“ je tako v uvodu kolikor ob koncu članka pridodala par sicer lepih in umestnih opazk, koje so pa v strogem nasprotju z nje dosedanjim političkim življenjem, takó, da ne moremo premagati skušnjave, da ne bi naslovili par besed do ljube „Triesterice“.

V uvodu pravi, da je razposajenost italijanske večine dosegla tako stopinjo, kakor ni to dovoljeno ni v parlamentarnem življenju, ni v dobri družbi. — O izvajanjih lista „Presse“ pa pravi, da bi bilo koristno, ako bi se ta izvajanja čitala ne le v Poreču, ampak tudi kje drugje.

V svoji sklepni opombi pa se pridružuje želji lista „Presse“, da bi se italijanski poslanci v bodoče ne postavljali v nasprotje z obstojnimi pogoji te države, sloneče na redu in pravičnosti.

„Triesterica“ pripoznava torej, da je italijanska večina dež. zbora istrskega razuzdana in da se postavlja v nasprotje z obstojnimi pogoji države. Sedaj pa moramo že vprašati našo nemško tovarišico: ali se je kedaj postavila tako odločno po robu tej „objestni večini“ in mar ni ob vsaki priliki — posredno ali pa neposredno — kljubovala onim, ki so v jednomer trdili isto, kar je toli drastično povedala sedaj „Presse“ in kar je ponatisnila tudi „Triesterica“ — rada ali pa morda tudi nerada?!

Sosebno nam je zbola v oči opazka, da bi morali izvajanja dunajskega lista čitati v Poreču in — kje drugje!!

Hm, kje drugje! Mi ne poznamo sicer tajnih zvez „Triesterice“, vendar slutimo, da je hotela namigniti naši tržaški gospódi. A tudi na to stran bi bilo dobro, ako bi hotela „Triesterica“ izprašati svojo vest, kajti prišla bi morda do zavesti, da tudi proti tej gospódi — oprostite, ako nas je morda zapustil spomin — ni kazala nikdar onega katonsko-strogega obraza, kojega kaže sedaj proti istrski gospódi — sedaj, ko je prišla odrošilna beseda z Dunaja. In ta tržaška gospóda ima morda več na vesti, nego pa istrska. Ne gledé na to, da tudi ta tržaška gospóda bje v obraz „pravici in pravičnosti“, kar se tiče spoštovanja do jezika nje slovenskih sodeželanov in se takó, prav kakor istrska gospóda, postavlja v nasprotje z obstojnimi pogoji države, je tudi javna

tajnost, da je v Trstu gonilna moč dogodkom istrskim ter da se v Trstu izdaje „ordre de bataille“ za istrske izgrede!! To je javna tajnost in težko je verjeti, da je bila ravno „Triesterica“ dosedaj neobveščeni tuje v Jeruzalemu.

Želoti je torej, da se sedanjim besedam pridružijo tudi primerna dejanja, sicer bi morali misliti, da so solze, koje pretaka „Triesterica“ na razuzdanosti onih ljudi, ki nočejo pripoznati obstojnih pogojev države, le krokodilove solze.

Srednje šole na slov. Štajerskem. Početkom šolskega leta vstopilo je v Celjski gimnazij 308 dijakov, v Mariborski 459, v Ptujski 118 in v Mariborsko realko 211 dijakov.

Inspekcija mestne bolnišnice. Včeraj jutraj bil je municipalni zdravstveni odsek, kateremu se je pridružil tudi mestni fizik dr. Costantini, pregledati mestno bolnišnico. Sporočili smo tudi mi v našem listu, da je bolnišnica prenapolnjena in da tu treba nujne pomoči. Komisija se je osvedočila, da je vsakakor treba primerno razširiti bolnišnico, da bodo mogoče vsprejemati veliko število bolnikov, prihajajočih vsako leto, posebno v sedanjih dobi.

Iz št. Petra nam pišejo: V številki 8. „Edinosti“ z dne 17. t. m. (zjutranje izdaje) proslavlja se od tod v Lož premeščeni orožniški vodja Anton Kljun. — Ni mi namen razmotrivati službeno delovanje imenovanega, niti razmišljati o tem, da-li isti res prekaša svoje tovariše, namen mi je povsem drugi. — Vsekako čudno je, da baš iz št. Petra prihajajo v tem oziru dopisi v toliki množini v razne liste; je-li mar žandarmerija drugje nedelalna? Gotovo ne! Opustite torej prazno hvalisanje, ki se trezno mislečemu gabi, ter prepuščajte sodbo o delovanju orožnikov njim predstojnim poveljstvom in službo vodečim političnim oblastvom, katera menda o tem največ vedó, kajti inace bi pri tukajšnjih napetih strankarskih odnosih utegnil kdo dvomiti o službeni nevarnosti žandarmerije, kar bi jej utegnilo spodkopati ugled. —

Le po ravni poti naprej, na straneh se zagazi v blato! Radikalec v št. Petru.

Poplave. Vseled neprestanega deževja prihajajo iz raznih strani našega cesarstva vesti o poplavih. Iz Kranjskega in Štajerskega poročajo, da so Ljubljana in Savinja, seveda tudi Sava silno narasle; postranski potoki, so pravi, deroči hudourniki. Pod Ratečami na Dolenjskem nastalo je veliko jezero, ker voda ne more odtekati. Poslednja poročila pravijo, da je Ljubljana narasla za j e d e n m e t e r (!) in bati se je, da poplavi vso Ljubljansko dolino. — Kakor poroča danes nam došli „Slov. Narod“, je Ljubljana že stopila iz svoje struge in preplavila velik del barja. Nevarnost je velika, ako bo trajalo deževno vreme še nekoliko časa, ker voda narašča vedno še.

Pogorela tovarna. Včeraj je pogorela do tal tovarna suknja bratov Horny v Krnovem (Silezija). V skladišču suknja pod tovarno prevrnila se je goreča svetiljka, goreči petrolej vnel je suknjo in hkrati bilo je vse poslopje v ognju. Škode je 200.000 gld., tovarna je bila zavarovana za 140.000 gld. V tej tovarni bilo je 150 delavcev; ponesrečil ni nihče.

Predavanje. Občno izobraževalno delavsko in podp. društvo priredi svoje prihodnje predavanje v ponedeljek ob 8. uri zvečer v prostorih „Del. podp. društva“. Predavalo se bo o stanovanjih za delavce. Odbor.

Plesalcem „Kola“ se naznanja, da bo v četrtek ob 8½ uri zvečer glavna skušnja z godbo v telovadnici „Tržaškega Sokola“.

Fran Babuder, plesovodja.

Razprava proti Ivanu Jajčiću Franu Kravos-u in drugom z dne 2. t. m. (Nadaljevanje).

Tudi ob istej priliki radi klica „ven se Slovani!“ (fuori i schavi!) prijeli Hugo Pacor, sin pok. Friderika, rojen v Trstu, 20 let star, trgovski pomočnik pri tvrdki bratov Bunzel, je po turaadnih spisih dosedaj nekažnovan. Pacor spada k onim na srečo ozkim tukajšnjim krogom, kateri bi hoteli Slovanom v Primorju odrekati vsako pravico do politične eksistencije, ter bi istim k večem iz posebne milosti dovolili, da zraven njih živé kakor poslušni in ubogljivi hlapeci.

Temu nazoru daje se izraz s provokatoričnim klicem: „fora i schavi!“, pri čemer se rabi izraz „schavi“ kakor psovka.

Koncem se učešenjem prositi službeno uljudno, da se Ivana Jajčića po dovršenem sodnem kazenskem postopanju semkaj odstopi. V Trstu 20/11. 1894.

Tschernko, c. kr. dvorni svetnik in policijski ravnatelj. Po prečitaniu teh spisov (sestavljenih v nemškem jeziku) prša predsednik Jajčića: je-li iste razumel, ali želi, da se mu prevečejo, na kar izjavlja Jajčić, da ni treba, ker razume nemško.

Predsednik: Imate kaj opaziti? Jajčić: Ni res, da sem jaz stalen spremljevalec Andreja Bubnič-a. Jaz sem imel žnjim pač kupčijo, a nisem vedel, da je zasledovan radi tatvin. Ko sem to zvedel, nisem več občeval žnjim.

Gledé prestopa k pravoslavju in radi tega nadejanega mi panslavizma in rusofilstva moram opomniti, da so v Avstriji Srbi, Malorusi in drugi narodi, ki so pravoslavni, a radi tega se ne more trditi, da bi bili isti Avstrijski sovražni.

Predsednik: Pustite to, ker ne spada sem. Proti Kravosu: Ste-li razumel, kar se je prečitelo?

Kravos: Ne, prosim, da se mi prevede na slovenski jezik.

Na to prevede zapisnikar, sodni vežbenik Slavik, ona mesta policijskih poročil, ki se njega tičejo. Po končanem prevajanju prša predsednik Kravos-a, ima li kaj opomniti k temu.

Kravos: Bubnič-a, o katerem trdi policijsko izvestje, da je zasledovan kakor tat, kar mi ni bilo prej znano, sicer poznam, nisem pa občeval žnjim; posebno pa ni res, da bi bil on obiskoval mojo gostilno, ker jaz imam gostilno še-le 5 mesecev, a Bubničani v Trstu že preko 9 mesecev.

Prečita se na to kazenski izvleček, ki se vjema s političnimi informacijami. Ker je pa obtoženec Kravos tekom kazenske preiskave navel, da je bil enkrat kaznovan, kar ni razvidno iz političnih informacij in tudi ne iz kazenskega izvlečka, vpraša ga predsednik, kdaj in radi česa je bil kaznovan.

Kravos: Bil sem kaznovan od sodišča ajdovskega na 24 ur zapora, ker sem bil obdolžen, da sem ukradel eno jabelko. Prav za prav tožil sem prej jaz obdolžitelja radi razžaljenja časti, a na obdolžiteljevo navedbo, da je videl mene skupaj z enim drugim blizu svojega zemljišča ter da je gotov, da sva jabelko ukradla eden ali drugi, bil sem obsojen na 24 ur zapora, proti čemur nisem rekuriral, nevese kakor otrok postavnih lekov.

Predsednik: Da, da, to je bila le navadna poljska okvarba. S tem završeno je dokazno postopanje ter dajem besedo gosp. državnemu pravdniku.

Državnega pravdnika namestnik Henrik Fraus spregovori tako-le: Slavno sodišče! Nečem se baviti s splošnimi razmotrivanji, ker današnji obtoženci toženi so prav za prav vsak za-se, vsak le za posamezno kazensko dejanje. Radi tega bavil se bodem le s posameznimi slučajmi, to je, se vsakim obtožencem posebe. Konstatiram le, da je c. kr. pol. nadinspektor Göhl dal najprej odločno in jasno ukaz, naj se množica razide, a pozneje na borznem trgu nadaljni ukaz, naj se ne vpije.

To predpostavivši dokazano je, da se je Jajčić ustavljal na Velikem trgu kljubu danemu nasprotnemu povelju, da, on stopil je celó iz vrste Slovencev ter vzdignil rok, dal nekako znamenje na odpor. Sploh bil je on, kakor se vidi iz vsega, glavni vodja demonstracije. Tudi obtoženec Ivan Marija Piščane ni ubogal povelju, kar tudi sam priznava rekoč, da je čul povelje, ali da je ostal na trgu, da vidi, kaj bo iz tega. Istotako pripoznava obtoženec Valentin Piščane, da se je ustavljal na trgu kljubu prepovedi, izgovarja se s tem, da ni bilo mogoče odstraniti se radi prevelike gneče. Ali priča stražar Prodan odločno izjavlja, da je bilo zadosti prostora, ako se je hotel kdo odstraniti.

Obtoženec Posega priznava, da je vpil „skupaj, skupaj!“, trdi pa, da je bil pozival tovariše, naj skupaj odidejo. To opravičenje je jako naivno in samo na sebi neverjetno, ako se pomisli, da so drugi tovariši njegove skupine vpili „držimo se skupaj!“, tako, da se mora dati njegovemu klicu brez dvojbe isti pomen. A tudi, ko bi bil res pozival Posega tovariše naj odidejo skupaj, bilo bi

to dejanje istotako kaznjivo, ker je bilo dano splošno povelje razhoda, radi česar se ni smele niti oditi skupaj, nego vsaki zase.

Obtoženec Kravos sicer trdi, da ni slišal povelja, da se ne sme vpiti, ali to ni verjetno, ako se pomisli, da je c. kr. nadinspektor Göhl dal to povelje ponovno ter da je, kakor pravi, upravljal rjeval.

Gledé Hugona Pacor trdi sicer priča Tolusso, da ni vpil „fora i schavi!“, a odločna in ponovljena izpovedba priče stražarja Grianece ne dopušča v tem obziru nikake dvojbe. Vsa ta posamična dejanja kvalificirajo se pregreški po §§. 283. za obtoženca Jajčića, Ivan Marijo in Valentina Piščane in Frana Kravos-a, pregreškoma po §§. 279. in 283. gledé Jakoba Posega in pregreškom po § 305. gledé Hugona Pacor. Pri odmerjenju kazni naj se uvažuje gledé Ivana Marije Piščanece olajšujočo okolnost neomadeževane preteklosti in priznanja, pri Valentinu Piščanece naj se ima ozir na nedolžno družino, a pri Posegi obtoževalno okolnost dvojne kvalifikacije pregreška po § 279. in 283. k. z., proti kateri obtoževalnej okolnosti stoji olajševalna okolnost neomadeževane preteklosti ter je imeti ozir na nedolžno družino.

Gledé obtoženca Jajčića je uvaževati, da ga je smatrati glavnim voditeljem demonstracije ter da je bil večkrat kaznovan radi sorodnih deliktov ter je imeti ozir na jako neugodne politične informacije. Proti temu stoji edino le ozir na nedolžno družino.

Tudi Kravos-a smatrati je kakor enega voditeljev demonstracije ter je uvaževati neugodne politične informacije. Zanj velja istotako ozir na nedolžno družino.

Gledé poslednjih dveh mi je omenjati še, da sta v istini pri današnji razpravi formalno storila nekako izpovedanje avstrijskega mišljenja. A temu ni nikakor verjeti. Pač pa je verjeti v tem oziru edino-le informacijam policije, katera opazuje ta dva že leta in leta ter ju pozna skozi in skozi.

Predno sklenem moram še nekaj omenjati. Priporočam sem, da se bo gosp. branitelj skliceval glede Jajčića in Kravosa na olajšujočo okolnost, da sta sedela v preiskovalnem zaporu skoraj dva meseca. A pobiljati moram že sedaj to okolnost, kakor olajšujočo. Da sta sedela v preiskovalnem zaporu tako dolgo, kriva sta si sama, ker lahko rečem, da se ni tako kmalo v kakej kazenskej pravdi zlorabljalo pravne leke toliko, kolikor v navzočnej.

Obtoženca prosila sta dvakrat za dvig-njenje preiskovalnega zapora, dvakrat sta rekurirala na svetovalsveno zbornico, a enkrat na više sodišče. Poleg tega ste soprogi obtožencev napravili prošnjo za dvig-njenje zapora. Ne zadosti s tem, pritožila sta se Kravos in Jajčić na justično ministerstvo, na generalnega prokuratorja na Dunaji ter sta dala interpelirati v državnem zboru. Državno pravdnikstvo moralo se je radi vsega tega opravičevati na vse strani ter izdelovati je moralo dolga poročila.

Vrhu vsega tega zahtevala sta še slovensko obtožnico, ščemer se je njih zapor zopet zadel za nekaj dni. In tako se ne moreta nikakor sklicevati na dolg preiskovalni zapor, katerega sta zakrivila večim delom sama.

Gledé Hugona Pacorja omeniti mi je, da je neomadeževane preteklosti ter da ni še 20 let star.

Ozirom na vse navedeno prosim slavno c. kr. sodišče naj blagovolji kaznovati vse obtožence v smislu obtožbe ter naj posebno strogo kaznuje Jajčića in Kravosa.

Koncem naglašam, da je bila vprašavna demonstracija prvi simptom pojstrujočega se nasprotja med Italijani in Slovenci; upam, da je bil ta tudi zadnji simptom ter da bo zavest, da meč pravice na vse strani enako seče, ustavljala okoličane, da ne pridejo več v mesto kalit mir meščanov.

(Dalje prih.)

Najnovejše vesti.

Budimpešta 19. (Poslanska zbornica.) Ministerski predsednik je narisal program nove vlade. Ministerstvo se bo trudilo, da udrži edinstvo med obema zbornicama, nastalo bo, da se pomirijo duhovi, postopalo bo objektivno, poslovalo bo na liberalni podlagi v madjarsko-narodni smeri, pobijalo bo odločno napade na jedrnatost države ter čuvalo bo ustavne pravice drugorodnih državljanov. Vlada bo sledila načelom odstopiške vlade, pro-

izvede cerkveno-politiške zakone v določenem roku, potem izvede kolikor mogoče prizanesljivo, a varujoč načela, še ostale cerkvene zakone, skušala bo rešiti vprašanje katoliške avtonomije; razširiti bo mrežo železnice zlasti proti Vzhodu in prebitek v državnem gospodarstvu prihodnjega leta je nakloniti poljedelstvu.

Trgovinske brzojavke.

Budimpešta. Pšenica za spomlad 6.61-6.62 Pšenica za jesen 1895 6.99 do 7.00 Oroz za spomlad 6.01. Rž nova 5.25-5.35. Koruza nova 6.00 do 6.15. Nova za maj-juni 6.20-6.22 Pšenica nova od 75 kil. f. 6.60-6.65, od 79 kil. f. 6.65-6.70, od 80 kil. f. 6.70-6.75, od 81 kil. f. 6.75-6.80, od 82 kil. f. 6.80-6.85, lečmen 6.20-8.10; praso 6.00-6.60.

Praga. Srednja ponudba. Popraševanje omejeno Trg mlačen. Prodalo se je 1000 mt. st. Vreme: lepo Praga. Neračunirani sladkor za januar f. 11.52 februar f. 11.57, mare 11.70, maj 12.00. Rastoče.

Praga. Centrifugal mliči, postavljen v Trst in s carino tredi, odposiljatev precej f. 27.75-28 Jan. mare f. 27.75-28. — Concessé za januar-mare 28.75 —. Četvrtini za januar 29.50. V glavah (sodih) za januar 29.50

Havro. Kava Santos good average za januar 91.75, za maj 92. —, stalno.

Hamburg. Santos good average za januar: 75.50, maj 75.25, september 74.75, stalno.

Novi York 18. V tem tednu pada je rdečaja rimska pšenica od 63 na 62½, in koruza od 52½, na 51½, cis bushel.

Dunajska borza 19. januarja 1895

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	100.40	100.50
„ „ v zrobu	100.80	100.55
Avstrijska renta v zlatu	125.95	125.50
„ „ v krouah	98.70	98.75
Kreditne akcije	413.25	412.25
London 10 list	124.30	124.40
Napoleoni	98.87½	98.88
100 mark	60.89½	60.90
100 italj. lir	46.30	46.35

Tržne cene.

(Cene se razumejo na debelo in s carino vred.)

Domači pridelki.

	Cena od for.	do for.
Pačl: Koka	100 K.	12. — 12.25
Mandeloni	„	10.50 — „
svetlorudeči	„	9.75 — 9.75
temnorudeči	„	„ — „
kanarček	„	„ — „
bohinjaški	„	10. — 10.25
beli veliki	„	10.25 — „
„ mali	„	8.75 — „
zeleni, dolgi	„	10.50 — „
„ okrogli	„	8.50 — „
mešani hrvaški	„	7.50 — „
„ štajerski	„	8. — „

Maslo fino štajersko 92. — 95. —
Jecmen št. 10 9.50 9.75
„ 9 10. — 10.25
„ 8 11. — 11.25

Zelje kranjsko 6.50 6.75
Repa 5.75 5.75
Krompir, štajerski 3.80 3.90
Proso kranjsko 8.75 — „

Leča kranjska 9. — „
Špeh ogerski 49. — 50. —
Maslo ogersko 53. — 54. —
Kava Mokka 190. — 192. —

Ceylon Plant. fina 182. — 184. —
„ Perl 189. — 191. —
Java Malang „ — „
Portorico „ — „

Guatemala 157. — 158. —
San Domingo 156. — 158. —
Malabar Plant. 172. — 174. —
„ native „ — „

Laguayra Plant. 170. — 172. —
„ native „ — „
Santos najfiniji 152. — 154. —
„ srednje fini 148. — 145. —

„ srednji 145. — 146. —
„ ordinar 131. — 133. —
Rio oprani „ — „
„ najfiniji 147. — 149. —

„ srednji 141. — 143. —
Sladkor Centrifugal l. vrste . . . 100 K. 28. — 28.50
Concessé 29. — 29.50

v glavah 30.75 31. —
razkosani 29.75 30. —
Riz italijanski fini 100 K. 19. — 19.50

„ srednji 18.25 18.75
Japan fini AAA 16.50 — „
„ srednji 15.25 — „

Rangoon extra 13. — „
I. 12.50 — „
II. 9. — „

Petrolej ruski v sodih 18.25 — „
v zabojih od 29 kil 5.80 — „
Olje italijansko najfiniji 109 K. 64. — 65. —

„ srednjefino 55. — 57. —
hombažno, amerik. 34. — 37. —
dalmatinsko 32. — 34. —

Limon Mesinski zaboj 4. — 5. —
Pomaranče 4. — 5. —
Mandeljni Dalmatinski 100 K. 64. — 65. —

„ Bari 65. — 66. —
Pinjoli 88. — 90. —
Kisli Dalmatinski „ — „

„ Poljski 8.25 8.75
„ okve Poljske 12.50 13. —
Grške v venci 13.25 13.75

„ Tanine 39. — 40. —
Vamperli 24. — 25. —
Čičobe 18. — 24. —

Polenske srednje velikosti 38. — „
„ velike „ — „
„ male „ — „

Sladki v velikih sodih 12.50 — „
„ v „ 4.50 — „

Trgovina.

Moka in otrobi. Moka. Položaj trzišča bil je v tem tednu še slabši, nego v prejšnjem. Vse kaže na to, da je moka postala najslabši predmet izmed vsega blaga v kupitju, v tem ko je vendar silno potrebna. O kupitju ne znamo skoro ničesar, izvzemši nekatere male prodaje na drobno. Cene pa so v primeri s kupitjo še dosti stalne in to dejstvo daje nadejo, da prodajalci računajo na to, da se stvar v kratkem obrne na boljše, ter da bodo mogli potem razprodati svojo zalogo pod boljšimi pogoji.

Otrobi. Mlačni, kupitja omejena. Na Ogorskem pa se vedno še držijo dobro. Pro-

dalo se je partijo levantinskih po f. 3-25; „Economovi“, iz druge roke, so po f. 4.50 do 4.10 kvintal z vrečo vred.

Drobni otrobi. Brez kupčije.

Goved. Od 10. do 16. t.m. prodalo se je v Trstu 449 volov iz 75 krav klavne živine in sicer 62 volov iz Kranjske, 531 iz Hrvatske, 2 iz Istre, 40 iz Dalmacije in 14 domačih. Plaćevali so se: volji iz Kranjske po f. 46.— do 47.—; volji iz Hrvatske po f. 43.— do 44.—; iz Istre po f. 45.— do 46.—; iz Dalmacije po f. 43.— do 44.— in domači po f. 47.— do 48.—; domače krave po f. 45.— do 46.— in krave iz Italije po f. —.— do —.— kvintal mitve vage.

Seno in slama. Seno I. vrste prodajalo se je v tem tednu po f. 4.—, II. vr. po f. 2.80 slama I. vr. po f. 2.95, in II. vr. po f. 2.60 kvintal.

Surovo maslo, jajca in kokoši. Kranjsko surovo maslo prodajalo se je v tem tednu v partijah od 20 do 30 kg. po 94 do 96 nč., v part. od 30 do 50 kg. po 90 do 94 nč., furlansko surovo maslo v part. od 20 do 30 kg. po f. 1.06 do f. 1.10 in v part. od 30 do 50 kg. po f. 1.04 do f. 1.06 kilogram. Tolmnsko surovo maslo I. vrsti po f. 1.06 do 1.08 kilogram.

Jajca na debelo po f. 3.50 do 3.70 sto komadov.

Kokoši po f. 1.— do 1.40 komad, piščeta po f. 1.50 do f. 1.60 par.

Krompir navadni, na debelo po 3.50 do 4.25 kvintal. „R. M.“

Trgovina z lesom.

Cene Kranjskega in Stajerskega lesu v poslednjih 14 dneh, postavljenega na kolodvor Trstu (To so cene, po katerih plačujejo tržaški trgovci z lesom).

Jelove deske	26 mm s 14"	f. 52—58 za 1200"
"	19x20 " 7 1/4"	" 38—42 "
"	akurete 13x14 " 7 1/4"	" 28—31 "
"	14x15 " 7 1/4"	" 32—33 "
"	remeljni (moral) 70x70mm	" 25—27 "
"	"	35x70 " 13—14 "
"	"	80x80 " 32—34 "
"	"	40x80 " 16—17 "
"	"	90x90 " 40—42 "
"	"	45x90 " 20—22 "
"	100x100 "	" 62—64 "
"	100x110 "	" 72—74 "
Bukove dila (testoni) 20mm s 10"	"	" 22—25 "
"	milini (tavolette) hrv. 8 10"	" 9 1/2—10 "
"	bistr. 8 10"	" 7 1/2—8 1/2 "

Po tramcih (Bleri) 3 3/4, 4 1/4, od 25 do 28. Trami 4 5/8, 5 1/8, 5 7/8, 6 1/8, 7 1/8 od 5—12 m. 30—33 kr. kub. 8/10 in 9/11 6—12 m. 34—36 " "

Bordoni 10/12 in naprej for. 13—15 kub. meter. V poslednjih 14 dneh ni bilo nikake posebne spremembe v trgovini z lesom. Uvoz je bil neznamen radi zime.

Zahvala.

Podpisano potrjuje s tem sprejem 100 gld., katero je nabral trudoljubivi g. Dragotin Martelano v namen, da „Barkovljanska župnija“ postane pokroviteljica. Ista se je s tem donoskom upisala kot peta pokroviteljica naše podružnice. Srčna hvala nabiralca g. Martelancu in gg. darovalcem.

V Rojano, dne 17. januarja 1895.

Predsedništvo

podružnice družbe sv. Cirila in Metoda na Greti.

Bratje Ribarić, izdelovalci oglja v sv. Petru, pripravljajo svoje zaloge v Trstu: **Via Fondare 1, Piazza della Valle 2, via Madonna 2, Piazzetta Cordaiuoli 2,** z ugodno tudi v ulici **Torrente** po **najnižjih cenah.** Ogje I. kakovosti karbonina, kok, drva na metro itd. Naroče se spremljuje tudi z dopisnic.

Nič več kašlja!

Balzamski petoralni prah ozdravi vsak kašelj, plućni in bronhijalni katari, dobiva se v olikovani lekarni **PRAXMARER „Ni due Mori“** Trst, veliki trg. Poštne pošiljke v izvršujejo se neutezoma.

Svetilke za vsakovrstno razsvetljavo

R. Ditmar, Trst
Piazza Ponterosso 6.

„Pomožni uradnik“

se v neki **Graški pisarni vsprejme takoj.** Zmožen mora biti nemškega in slovenskega jezika v govoru in pisavi in mora imeti izpisano, lahko čitljivo pisavo. Daljni pogoji so: Umen in hitri delavec, neomadeževana preteklost, vajetnost, neozadlžen, ne oženjen, popolnoma zdrav. V službo posebej porabnosti in izrednega zadržanja upanje na stalno nastavljanje, s pravico do pokojnine. — Probuje v nemškem in slovenskem jeziku prepis, sprid-val pod 111.895 Građec poste restaute 1 i zavitek s 5 kr. znamko.

Podpisni je kupil „en block“ od stekajne maso trgovino

M. MILIC

na voglu Piazza Gadola in Via Nuova 27.

ter naznanja p. n. oblinatu, da dočim je storil potrebno preskrbeti trgovino z novim blagom, prodaja desedanja blago po

najnižji razprodajalni ceni.

Priporočajo se slav. slovenskemu občinstvu za mnogobrojno obiskovanje, hoče

Josip Rebec.

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni ako se naroča po pošti

Ubald pl. Trnkóczy

lekar z raven rotovža

v Ljubljani

priporoča:

ZA ZELODEC:

Marijčaka kapljice za zelodec. — Steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gld. 3 tuct. 4 gld. 80 kr.

Odrasle ali čistilne kapljice čistijo zelodec pri zabasanih, skaznem zelodec. — Škatulja 21 kr., jeden zavojček s 6 škatuljami velja 1 gld. 5 kr.

ZA PRSA:

Planinski zeliščni ali prvi sirup za odraslene in otroke; razvija eliz in lajša bolečine, n. pr. pri kašlju. — 8 steklenic 36 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

ZA TRGANJE:

Protinski cel (Gichtgeist) lajša in preganja bolečine v križu, nogah in rokah. — Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 25 kr.

Vsa ta zdravila in vsa druga zdravilna sredstva se dobivajo v lekarni

Ubalda pl. Trnkóczy-ja

v Ljubljani z raven rotovža

in se vsak dan s prvo pošto razpošiljajo.

Lepa hiša

z tremi nadstropji, pol ure oddaljena od Trsta, ob cesti na Prosek, prav pripravljena za prodajalnice ali gostilno, je na prodaj. — Natančneje se poizve v Kavarni Commercio pri Jos. Vodopivcu.

Teodor Slabanja

srebar v GORICI (Görz) ulica Morelli 17 se priporoča pred. duhovščini za napravo cerkvenih posod in orodij iz čistega srebra, alpaka in medenine, kot: monštrane, kelihov, itd. itd. po najnižji ceni v najugodnejših in lepih oblikah. Stare reči popravim ter jih v ognju posebej in pozlatis.

Da si zamorajo tudi manj premožne cerkve omisliti razne cerkvene stvari, se bodo po želji prečistili p. n. gospodov naročnikov prav ugodni plačilni pogoji stavi.

Ilustrovani cenik franco.

Pošilja vsako blago dobro spravljeno in poštnine franco! 2-24

Krojačnica za možke, spojena z izdelovanjem perila za možke in ženske

A. ŠČUKA

Via Farneto, TRST, št. 34, I nadst

priporoča se za vsakovrstna dela krojaške obrti za možke obleke, kakor tudi za izdelovanje perila za možke in ženske

Delo izvrši natančno po meri in cenó.

„Tržaška posojilnica in hranilnica“ (registrovana zadruga z omejenim poročtvom)

Via Molin Piccolo št. 1. I. nadstropje.

Daje posojila na menjice in intabulacije proti 6% obrestim, na zastavo sreč in vrednostih papirj v pa proti 5 1/2% obrestim. Od hranilnih ulog plačuje po 4% obresti.

Uradni dnovi so:

Vsaki dan od 9. do 12. ure dopoldne in od 3. do 5. popoldne, seveda izjemši nedelje in praznike. Izplačuje se vsaki ponedeljek od 11. do 12. ure dopoldne, in vsaki četrtek od 3. do 4. ure popoldne. Glavni deleži veljajo po 200 kron. Zadrugi deleži se lahko plačujejo v mesečnih obrokih po 1 gld. ter znaša vsaki delež 10 gld. 1-26

Svetilke za vsakovrstno razsvetljavo

Ceniki in narisi na zahtev.

Brezplačno in poštino prosto.

R. DITMAR, TRST

Piazza Ponterosso 6.

Alojz Suppanz urar, Corso

številk 39 v Trstu sprejema vsakovrstna, v njegovo stroko spadajo naročila. — Govori slovenski.

Dobroznana gostilna ANTONA VODOPIVCA

(po domače „pri Prvačkoveu“) v Trstu.

ulica Solitario št. 12

toči kolikor v gostilni, tolikor pri veselicih v sokolski telovadnici, vedno le pristna vipavska, Prvačka in Prvačka bela in črna vina. — Sladki risling v steklenicah, in modro fankinjo, vsaka steklenica drži 1 litr in velja 60 novč. — Postrežba je poštena, cena zmerna. Kuhinja je prekrbljena s toplimi, toplimi in mizimi jedmi.

Priporoča se vsakom v Trstu in z okolice. Toči vino tudi družinam 4 nč. ceneje, ako se odevame najmanj 5 litrov.

Vozni listi in tovorni listi v

Ameriko.

Kraljevski belgijski poštni parobrod „RED STEARN LINE“ iz Antverpena direktno v

New York & Philadelphijo

konecsonovana érta, od c. kr. avstrijske vlade. Na vprašanja odgovarja točno: koncsonovani zastop 50—1

„Red Star Linie“

na Dunaju, IV Weyringergasse 17

ali pri

Josip-u Strasser-u

Stadt-Bureau & commercieles Correspondent der k. k. Oesterr. Staatsbahnen in Innsbruck.

FRIDERIK SIEMENS

Dunaj.

Tovarna o. k. priv. aparatov za razsvetljavo in kurjavo.

IX/2, Alsterstrasse 20.

Najnovejša plinova svetiljka za zunanjo razsvetljavo:

Regenerativni plinov solčni gorilec

75 odstotkov ceneji, kakor električne bočne svetiljke,

a daje njim jednako svetlobo.

Nadalje za dvorane, delavnice, prodajalnice i. t. d.

starozakusene ventilujoče regenerativne plinove svetiljke

ter plinove svetiljke v steklu,

katero se morejo rabiti povsod in so primerne za vse slučaje. Uvedene so po vsem svetu.

Ceniki in proračuni zastopj. 6-6

Glavni zastopnik za Trst: **HENRIK WAGNER, Via Carintia 4.**

„Tržaška Hranilnica“

(Cassa di Risparmio Triestina)

Sprejemlje denarne uloge v bankovnih od 50 nč. do vsakega zneska vsak dan v tednu razen praznikov, in to od 9—12. ure opoldne. Ob nedeljah pa od 10—12. ure opoldne. Obrestni na knjičice 3 1/2%

Plačuje vsak dan od 9—12. ure opoldne.

Znoske do 100 gld. precej, preko 100 do 100 mora se odgovoriti 3 dni in znoske preko 1000 gld. pa 5 dni.

Eskomptuje menjice domicilirane na tržaškem trgu po 3 1/2%.

Posujuje na drk. papirje avstro-ogerske do 10-30 gld. po 4%.

Višje znoske od 1000 do 5000 gld. po 5 1/2%.

Daje denar proti vkličenju na posesti v Trstu.

Obrestni po dogovoru. 2-24

Trst, dne 5. maja 1894.

Jakob Klemenec

trgovec z manifakturnim blagom

v Trstu, Via S. Antonio št. 1

priporoča svojo kataloško potrebnost po naslednjih cenah:

Veljena Sokolska blago	po f. 13	po f. 3.60
Oplajenje (garnituro)	po f. 9	po f. 1.00
Pas iz kože z me-nogramom.	po f. 0.5	po f. 1.10
Čopica	po f. 0.8	po f. 1.40
Pero Sokolske	po f. 0.2	po f. 0.40
Zavratnik	po f. 0.2	po f. 0.40
Menogram s ko-kardom	po f. 13	po f. 3.60
Srajca rudica	po f. 9	po f. 1.00
Gumbe rudice	po f. 0.5	po f. 1.10
maše, (koščene)	po f. 0.8	po f. 1.40
Gumbe rudice, ve-likke, (koščene)	po f. 0.2	po f. 0.40
Zavratnik	po f. 0.2	po f. 0.40

Zapestnika (par) po for. —.25
Pas v barvah za telovadbo —.40
Mlače (tricoté) —.30
Ilopiče telovadnje za otroke —.15 nč.
za odraslene —.50 65

Obleka Sokolska kompletna f. 23.—

Assicurazioni generali

v Trstu

(društvo je ustanovljeno leta 1831.)

To društvo je raztegnolo svoje delovanje na vse veje zavarovanja posebno pa: na zavarovanje proti požaru — zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje na življenje.

Društvena glavnica in rezerva

dne 31. decembra 1894. f. 54,990 003-37

Premije za potražiti v naslednjih letih f. 29,398 787-60

Glavnica za zavarovanje življenja do 31. decembra 1893 f. 162,807,927-73

Plačana povračila:

a) v letu 1893 f. 9,802,328-93

b) od začetka društva do 31. decembra 1893 f. 282,401,706-51

Letni računi, izkaz dosedaj plačanih odškodnanj, tarife in pogoje za zavarovanja in sploh vsa natančnejša pojasnila se dobe v Trstu v uradu društva: Via della Stazione št. 888/1 lastnej hiši. 12—12

